

Links Friso Verhoeve en Hans Schaap (r.) van AHA de Man op de aan te leggen golfbaan The Dutch, nabij Gorinchem.

The Dutch in aantocht

Verhoeve Groep is een bijna 150 jaar oud familiebedrijf.

AHA de Man, een dochterbedrijf, werkt momenteel aan

de prestigieuze baan The Dutch. Een gesprek met

Friso Verhoeve en Hans Schaap van AHA de Man.

TEKST EN FOTO'S: JOLANDA VONDER

Verhoeve Groep, met driehonderd medewerkers en vestigingen in Hummelo, Zelhem, Jirnsum, Hoorn, Dordrecht, Zevenbergen en Antwerpen, werd opgericht in 1859 toen de Zeeuw Janus Verhoeve zich als stratenmaker vestigde in Leeuwarden. Een grote opdracht, de bestrating van het plein voor het stadhuis in Leeuwar-

den, bracht de familie Verhoeve naar Friesland. Na de Tweede Wereldoorlog volgde Theo Verhoeve de liefde naar het Achterhoekse Lochem. Samen met compagnon Faber bouwde hij een bedrijf op dat tot niet eens zo heel lang geleden in de Achterhoek bekendstond als Verhoeve en Faber. Anno 2009 heet het bedrijf Verhoeve Groep. Verhoeve

Groep is een familiebedrijf pur sang waarin de familie zelf nog grootaandeelhouder is. Inmiddels staat de vijfde generatie klaar om het roer over te nemen. Met het afscheid van Sjoerd Verhoeve acht jaar geleden als actief directeur, kwam er geen einde aan de Verhoeve Groep als familiebedrijf. Integendeel. Zoons Sjoerd (37) en Friso (34) lopen zich al enige tijd warm binnen de organisatie en staan klaar om te zijner tijd aandelen en leiding over te nemen. Sjoerd en Friso stappen in een bedrijf dat in niets meer te vergelijken is met hoe het ooit begon. Door de jaren heen heeft de Verhoeve Groep zich ontwikkeld tot een fullservicedienstverlener op het gebied van infrastructuur, milieu, golf, groen en advies in al hun facetten. "We hebben keuzes durven maken en zijn vanuit onze kernactiviteit gaan diversifiëren en specialiseren", laat Friso Verhoeve weten. "Daardoor behoren we nu met

een aantal van onze specialismen tot de top van Nederland. En blijven we door het spreiden van risico's ook goed overeind in moeilijker tijden."

Hoe is de Verhoeve Groep is de golfwereld terechtgekomen?

"Door de overname in 1993 van het in 1919 opgerichte bedrijf AHA de Man. Door de jaren heen legde de ooit als zand- en grinddistributeur begonnen onderneming zo'n tachtig golfbanen aan. Dit in samenwerking met veel verschillende golfbaanarchitecten. Met vijftien golfbanen heeft AHA de Man langdurige contracten afgesloten voor het complete beheer van de golfbaan. Dat laatste doen we op dertien Nederlandse banen en twee in België, waarbij we inzetten op een landelijke groei in deze tak van sport. Het gaat niet alleen om het onderhoud, maar ook waar een eigenaar met zijn baan in kwalitatief opzicht naartoe wil. In de concurrentiestrijd die is losgebarsten wil elke baan een zo hoog mogelijke kwaliteit bieden en daar werkt AHA de Man aan mee. AHA de Man investeert niet alleen in haar personeel door het verstrekken van opleidingen, maar ook wordt fors geïnvesteerd in vernieuwende bewerkingsmachines. Zo is onlangs geïnvesteerd in sandbanding- en hydroseedingmachines. Machines die met een vaste bemanning eveneens kunnen worden verhuurd aan golfbanen. Ook kunnen we nu, middels onze gps rover set, bijvoorbeeld volledige drainagesystemen van golfbanen digitaal in kaart brengen. Vaak kloppen de tekeningen niet echt met de werkelijkheid en is het op veel plaatsen onduidelijk waar de drainages liggen. Met de geïnvesteerde gps rover set kunnen we nu vrij eenvoudig de drainages (en andere ondergrondse infrastructuur) digitaal in het systeem vastleggen."

Verhoeve Groep is toonaangevend in milieu.

"Dat klopt. Sterk ontwikkeld is de tweede kernactiviteit van de Verhoeve Groep, het milieu. Verhoeve Milieu ontwikkelt voortdurend nieuwe bodemsaneringstechnieken, met gespecialiseerde hbo'ers en wo'ers in dienst. Mede hierdoor mag het zich anno 2009 een van de marktleiders op

het milieugebied in Nederland noemen. Zo is Verhoeve voorloper op het gebied van waterbehandeling. We adviseren over mogelijkheden om zwem-, drink-, proces-, koel-, grond- en afvalwater enzovoorts in een optimale conditie te houden of te brengen. Diverse systemen zijn ontwikkeld voor het reinigen of behandelen van vervuilde lucht en vervuild water. Zusterbedrijf Verhoeve Watertechniek is eind jaren negentig gestart. Verhoeve Watertechniek is gespecialiseerd in ontwerp, aanleg en onderhoud van beregening op golfbanen, sportvelden, parken en tuinen inclusief aanverwante technieken, zoals fontein, vijverbeluchters, pompinstallaties, leidingsystemen, putboringen en waterbehandeling."

Hoe zit het met Verhoeve Groen?

"Verhoeve Groen is de groene tak van het bedrijf. Milieuvriendelijk en ecologisch verantwoord beheer is een voorwaarde. Vaak hebben groenaanleg en groenonderhoud raakvlakken met vraagstukken op het gebied van afwatering, verharding, riolering of milieutechniek. Vanaf begin 2009 is Verhoeve Groen partner van HEEM. HEEM betekent letterlijk besloten boerenerf en heeft indirect ook de betekenis van directe omgeving en inheems. Deze naam is dus een weerspiegeling van onze activiteiten: het ontwikkelen en terugbrengen van de oorspronkelijke natuurlijke begroeiing in uw omgeving. Tal van Nederlandse inheemse zaden zijn vermeerderd op de eigen kwekerij en worden toegepast in steden, dorpen en buitengebieden. Daarnaast zet HEEM zich in voor het behoud van bestaande natuurlijke vegetatie."

Het interview vindt plaats op de The Dutch. Er rijden al verschillende werktuigen in de baan. Friso Verhoeve laat alles zien over het project. Bij aankomst bij de directiekeet vertelt projectleider Hans Schaap van AHA de Man enthousiast over 'zijn' project.

Waar komt The Dutch bekend om te staan?

"The Dutch wordt een 18 holes golfcourse op internationaal wedstrijd-

Op The Dutch komen dertien à veertien greenkeepers te werken. Ze gaan voor de allerhoogste kwaliteit.

Het merendeel van de fairways wordt 50 tot 150 cm opgehoogd.

Er is zo'n 108.000 m³ grond uit de vijvers gehaald.

niveau die zich kan meten met de topbanen in Europa. The Dutch wordt aangelegd op een schitterende locatie, centraal in Nederland, in het dorp Spijk aan het Lingebos nabij Gorinchem. The Dutch wordt een Colin Montgomerie Signature Design Golf Course, een baanontwerp waarmee de baan een internationale kwalificatie verkrijgt. Deze kwalificatie is noodzakelijk, zo niet onmisbaar, om grote internationale toernooien te verwerven. Geïntegreerd in het landschap zal The Dutch als een unieke Inland Links Course worden aangelegd.”

Wanneer is begonnen met de aanleg van The Dutch?

“In februari 2008 zijn wij begonnen met de start van de aanleg, na de aanlegfase is er een lange periode van intensief onderhoud alvorens de baan bespeeld zal gaan worden. De geplande opening van The Dutch zal naar verwachting zijn in oktober 2010.”

Hoe is er begonnen met The Dutch?

“Allereerst zijn er drie transportbanen (circa 900 rijplaten) gelegd op de kale grond, waarover tientallen vrachtwagens grond aanvoeren. Er wordt gerekend dat er ongeveer tussen 550.000 m³ en 600.000 m³ grond aangevoerd moet worden. Ook is er zo'n 108.000 m³ uit de vijvers gehaald, de helft ervan is verwerkt in de golfbaan, de andere helft bestaat voornamelijk uit

veen. Dit veen wordt in een depot opgeslagen, waar het twee keer wordt omgeslagen en wordt afgevoerd onder andere ten behoeve van de verwerking tot potgrond. Met de verwerking van de grond hebben we in eerste instantie 25 cm toplaag aan de kant gezet. Deze toplaag wordt na de profilering van de grond weer teruggezet om zo een mooie homogene laag te verkrijgen. De zettinggevoelige ondergrond van klei op veen maakt het noodzakelijk dat de golfbaan met een integrale overhoogte moet worden aangelegd. Het is noodzakelijk dat het merendeel van de fairways circa 50 cm (deels soms tot 1,50 meter) wordt opgehoogd. Middels een verdicht drainagesysteem zal de baan worden drooggehouden.

Wat staat er nu zoal in de baan aan machines?

“Dat varieert uiteraard van dag tot dag. Maar op het moment van bezoek draaien er negen hydraulische rupskranen, twee bulldozers en een shovel. En uiteraard zijn er talloze kleinere machines als draineermachines en bezandingswagens aan het werk op The Dutch.”

Hoeveel medewerkers zijn er momenteel dagelijks betrokken bij de aanleg?

“Tussen de 25 en dertig mensen per dag. Op dit moment, buiten de machinisten om; vijf man voor de drainage, vier man voor de beregening, twee man voor de

bezandingen, twee uitvoerders en een maatvoerder om alles in kaart te brengen over de hoogtes. In totaal dus 26 man.”

Hoe worden de greens opgebouwd?

“Onder de greenoppervlakten, variërend in grootte van 700 tot 1.000 m², is schuimbeton verwerkt. Het gewicht van schuimbeton bedraagt ongeveer 400 tot 450 kg/m³. Het schuimbeton is te zien als een fundatieplaat. De greens blijven hierdoor vormvast. Bovenop het schuimbeton ligt 80 cm grond waarop de greens volgens de USGA-specificaties worden gebouwd.”

Hoeveel greenkeepers komen straks op The Dutch te werken?

“Er komen straks dertien à veertien greenkeepers te werken op The Dutch, om de baan in een zo goed mogelijk conditie te kunnen houden. Voor Nederlandse begrippen is dertien à veertien greenkeepers op een 18 holes golfbaan erg veel. Ook hierbij laat The Dutch het hoge ambitieniveau zien, dat ze echt alleen voor de allerhoogste kwaliteit gaan. Vanaf september 2008 is de Ierse Superintendent Niall Richardson aangetrokken. Hij is bij de aanleg zeer intensief betrokken. Ook zijn aanwezigheid zo vroeg tijdens de bouwfase getuigt van de professionaliteit van The Dutch. Er wordt niets aan het toeval overgelaten.”